మచ్చలు

పోలీసు సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు భవానీరావు 'డ్యూటీ'మీద వెడుతోవుంటే, నేనూ వెళ్ళాను. బ్రాహ్మణ వీధులలో చిన్న పురాతనపు పెంకుటిల్లది. దానిముందు పెద్దగుంపు పోగయింది. పోలీసుజవాను అడ్డం నుంచుని ఎవర్నీ లోపలికి పోనివ్వటంలేదు. మేమిద్దరమూ నడవాలోంచి లోపలికి వెళ్ళాము. కిటికీకింద మూలనున్న పెద్ద నవారుమంచం మీద ఆ పిల్ల శవం పడివుంది. మాసిపోయిన చంగావి చీరా, నల్లని రెవికా రక్తంతో తడిసి వున్నాయి. మెడకింద వాడు పళ్ళతో చీల్చిన గాయం కనపడుతోంది. ఎరిగిన వాళ్ళేవరిలో అంత చిన్నపిల్లను నే నెన్నడూ చూడలేదు. ఆ అమాయకమూ, విశ్వాసమూ, ఆశ్చర్యమూ కళ్ళు మూతలుపడివున్న, ఆ చిన్న పెదవి వొంపులో, ఆ గడ్డం కొనలో, ఆ కనుబొమ్మలు కలుసుకోడంలో నాకు కనపడ్డాయి. నిద్దట్లో భయమేసి ఏడుస్తున్నట్టే ముద్దుగా జాలిగా వుంది. భవానీరావు నోట్సు తీసుకుంటున్నాడు. నన్ను బాధించే జాలిని భరించలేక బైటికి వెళ్ళాను.

అరుగుమీద కూచున్న ఒక కుర్రాడి చూపు నన్నతనివేపు కనిపెట్టి చూసేట్టు చేసింది. అతని మొహంలో విచారమూ, నిరాశా, ద్వేషమూ చెప్పలేనంత గాఢంగా కనబడుతున్నాయి.

"ఎవరు నువ్వు ?"

నామాట నిర్లక్ష్యంచేసి "వాణ్ణేం చేస్తారండీ ?" అన్నాడు.

నడవాలో కూచున్న ఖైదీవంక చూశాను. అక్కడ జరిగే వ్యవహారమంతా తనకేమీ సంబంధం లేనట్టూ, తనేదో తన తపస్సులోనో యోగంలోనో వున్నట్టు కూచుని వున్నాడు.

"మీరు పోలీసులేగావును. అందుకని అడిగాను. అయినా వాణ్ణేం చేస్తేమాత్రం మీకేం పట్టింది. మీ పని మీరు చేసుకు వెడతారు."

అని వూరుకున్నాడు. అతని మాటల్లో బాధా అణుచుకుంటున్నట్లు వంటి మహావిచారమూ, చూసి ఆశ్చర్యపోతో నుంచున్నాను. మళ్ళీ అతను-

"వాణ్ణేదో చేస్తారు తప్పదు. ఉరి తీస్తారేమో! కాని వాణ్ణిప్పుడేం చేసి ఏం లాభం? పోయినప్రాణం, మధురమైనదీ, అమాయకమైనదీ. ఆ ప్రాణం తిరిగిరాదుకదా, ఆమె మళ్ళీ మెల్లిగా దీనంగా, నడుస్తో, బెదిరి బెదిరిచూస్తో, ఇంక కనపడదు కదా ? ఎవరన్నా ఒకరు దయగలవారు తనకోసం అనుకంపపడేవాళ్లు ఈ లోకంలో వున్నారా అని వెతికివెతికి, కనపడక, నిరాశపడి, పరలోకాన్ని వెదకబోయింది. ఇప్పుడు అంతా మిగిలిపోయిం తరవాత, అందరూ కనికరం చూపేవారే!

"అన్యాయం జరిగిందనేవాళ్ళే! కాని ఆరేళ్ళనించి వాళ్ళ కళ్ళముందే ఈ హత్య జరుగుతో వుంటే, ఒక్కడూ - ఒక్క ఆడది- ఒక్క దయగల మాట మాట్లాడినవాళ్ళు

లేరు. శవంమీద వున్న కరుణ వీళ్ళకి మనుషులమీద వుండదు. మీరందరు ఇప్పుడు-హత్య జరిగింతరవాత వొస్తారు, ఘనులమని. ఏం చేస్తోందో యీ పోలీసు సిబ్బంది అంతా ఇన్ని రోజులూ! బతికివున్నప్పుడు కాపాడేందుకు ఒక్కరూ కనపడరు, శవం చుట్టూ రాబందుల్లాగు వాల్తారయ్యా! ఇదంతా వాణ్ణి వురి తీసేందుకు, ఈ అట్టహాసం ! ఏం లాభం ? ఏం న్యాయం? ఆ పిచ్చివాణ్ణి చంపి? వాడికేం తెలుసు ?'' అన్నాడు.

“వాడికి పిచ్చా ?''

“పిచ్చా! ఏమో! నాకు తెలీదు. మీ డాక్టర్నడగండి'' నేనింకా ఆడగబోతుండగా, చివాలునలేచి గుంపు వెనక్కిపోయి మాయమైనాడు.

ఆవాళ సాయంత్రం కాలవొడ్డున చాలాదూరం షికారువెళ్ళి ఇంటికి తిరిగివస్తున్నాను. ఆకలివేస్తోంది. వంట సిద్ధంగానే వుంటుంది. గాని, ఇల్లు చేరగానే మెతుకులురావు. కాళ్ళు కడుక్కుని, మడిపంచకట్టి, సంధ్య వార్చినట్టు నటిస్తేనే కాని, మా అత్త గిన్నె చాయకు పోదు. నా అదృష్టము కొద్దీ, ఏ మేనమామ సవితితల్లి మరది తమ్ముడో నామీద ప్రేమచాత వొచ్చి మడిగట్టి ముక్కు మూశాడంటే, పదిగంటలకన్నా తిండి దొరికినట్టే. అదేమి ప్రారబ్ధమో మా యింటికి వొచ్చిన అతిధులందరికి, మొదట ఆచారమూ, భక్తి అధికమౌతాయి. రెండోది ఆకలి మందగిస్తుంది. కాని భోజన తత్పూర్వమే ఆ మందం. భోజన ప్రారంభలోనే ఆ మందం మాయమై, చప్పున మొదటి ఆజ్యధారతోనే జఠరాగ్ని భగ్గుమని, సమస్త పదార్థాలనీ ఆహుతి చేస్తుంది. నాకు మారు వడ్డనకన్నా మిగలకండా.

తదియ చంద్రవంక రక్తంతో తడిపిన వంక కత్తిలాగు పడమట జారుతోంది. గాలి రివ్వున చెట్లనన్నిటిలోంచీ దూసుకుపోతోంది. కాలవ రెండోవొడ్డున శ్మశానంలో శవం కాలిపోతోంది. ఎగరకొట్టే ఆ గాలిలో నాలుకలవలె ఎర్రని జ్వాలలు చితిమీది నించి లేచి, పక్కనున్న నలుగురు మనుషులని కూడా అందుకోవాలని చూస్తున్నాయి. ఆ పిల్ల శవమే అయి వుంటుంది. పొద్దున్న నేను చూసిన, ముడతలు లేని ఆ చిన్న నుదురూ, ఏడుస్తున్న ఆ పసిబిడ్డ నోరూ యింక లోకంలో యెవరికి ఎన్నటికీ కనపడవు. అంత అందంగా హృదయాన్ని కరిగించేటట్టు అట్లాంటి చూపుని, మెత్తదనాన్ని అందాన్ని కల్పించి ఇట్లా నిర్లక్ష్యంగా నాశనం చెయ్యడంలో యీ సృష్టి వుద్దేశ్యమేమిటో? లోకాన్ని మిరుమిట్లు గొలిపిన సౌందర్యవతులు అహల్య, ట్రాయ్‌హెలెన్, క్లియోపాట్రా, ద్రౌపది, నూర్జహాన్, వీళ్ళందరి సౌందర్యమూ ఇట్లానే కాలిపోయింది. చీకిపోయింది, మన్నూ బూడిదా అయింది. ఎందుకో అట్లా ! ఈశ్వరుడే సుందరుడూ, ఆనందమయుడూ ఐతే, లోకమంతా యిన్ని వికార రూపాలెందుకో, రూపాలేకాదు-మనసులు, ఆత్మలూ-అన్నీ అవే-ఎక్కడో ఒక్క సుందరమైన ముఖమూ- దృష్టి, హృదయమూ వుంటే, అవి ఇట్లా నలిగి, చిరిగి, నాశనమౌతాయి. నా గుండెల్లో చెప్పలేని దిగులు ప్రారంభించింది.

కాలవ పక్కన కూచున్నాడు ఎవడో! ఏడుస్తున్నాడు. ఆగాను, ఆ సన్నని వెన్నెల ఒకవేపూ ఆ చితిమీది యెర్రనివెలుగు రెండోవేపు ముఖం మీద పడుతోంది. వెర్రిచూపు, వొళ్ళంతా తడిసింది. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నాడు, పొద్దున్నటి కుర్రాడు. నా శవంకూడా ఆ విధంగా తగలపడే రోజు నా కళ్ళయెదట భావించుకుంటున్న నాకు ఆ సమయంలో నా దురభిమానమూ, అధికార గర్వమూ, విద్యాధిక్యతా అన్నీ పోయి, సమస్త జీవరాసులతోటి సమానత్వం తటస్థించినట్టు తోచింది. ఆ అబ్బాయి దగ్గరికి వెళ్ళి, బుజంమీద చెయ్యేసి-తమ్ముడూ! ఆ బాధ యేమిటో నాతోటి చెప్పరాదూ?'' అని దయగా అడిగాను. వెంటనే హృదయ కుహరాలు విడిపోయినట్టు-

"కాలిపోతోంది. పోతూంది కాలిపోతూంది'' అని బిగ్గరగా ఏడ్చాడు. అతని చెయ్యి పట్టుకుని దూరంగా నడిపించుకుని తీసికెళ్లాను. చంద్రుడస్తమించాడు. నక్కలు కూస్తున్నాయి, కాలవనీళ్లు తూముక్రింద నుంచి 'లబ, లబ' శబ్దంచేస్తో పోతున్నాయి. చీకట్లో భయంలేక కీచు రాళ్ళు శబ్దం చేస్తున్నాయి.

"సంగతేమిటి ? ఆ పిల్ల నీకు బంధువా ? ఇట్లా రహస్యంగా యెందుకేడుస్తావు?''

అప్పటికి పొర్లివచ్చే విచారాధిక్యత తగ్గింది. కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటో ఈ కథ చెప్పాడు. నా ఆకల్నీ, భార్యనీ, మెంతి పెరుగునీ, కంది పచ్చడినీ బంధువుల్నీ మరిచి విన్నాను- ఏ రాత్రిదాకానో.

"వాళ్ళది బీదకుటుంబం. ఆ పిల్ల ప్రతిదినమూ ఇంటికి మజ్జిగకి వొచ్చేది. నా భార్య ఆమెతో సాధారణంగా సరసాలాడుతో దయతో హేళన చేస్తో వుండేది. నేనూ అక్కడ వుండటం తటస్తించినప్పుడు తమాషాకి మాటలు కలిపి నవ్వేవాణ్ణి. ఆమె చక్కని చిన్ననవ్వు నవ్వేది. ఆ నవ్వు చూడాలనే సరదాలో ఏదో ఒకటిచెప్పి నవ్విస్తాను. ఒకరోజు ఆమె బుగ్గమీద మచ్చతో మా ఇంటికి వొచ్చింది. నా భార్య అదేమిటని అడిగితే, సిగ్గుతో మాట తడబడింది, మంచంకోడు తగిలిందనిచెప్పి తప్పించుకోవాలని చూసింది. నా భార్య వొదలక ఏమిటో చెప్పమని ఆ మచ్చని పట్టుకు పరియాచకాలాడుతోంది. నేను వెళ్ళాను.

"దుర్గమ్మా-''

'ఆ పిల్ల పేరు దుర్గమ్మ.

"దుర్గమ్మా, వారంరోజుల కిందట దీని భుజంమీద ఎర్రనిమచ్చ ఒకటి పడ్డది. నీళ్ళు పోస్తో వీళ్ళ అమ్మ అదేమిటే అని అడిగింది కూడాను. అదెట్లా వొచ్చిందో అడుగు'' అన్నాను.

నా భార్య "మరీ అట్టానా'' అని పెద్దనవ్వు నవ్వింది. దుర్గమ్మ బుగ్గ చూసి, దుర్గమ్మ వుడుకుకుని, కళ్ళనీళ్ళు కుక్కుకుంటో, మజ్జిగ తీసుకోకుండానే వెళ్ళిపోయింది.

"తరువాత-ఆరోజు అట్లతద్ది రోజున-నాభార్య ఆ పిల్లని వుయ్యాల మీద కూచోపెట్టి వూపిస్తో నడుం దగ్గర పట్టుకునేటప్పటికి నెప్పి అని అరిచింది ఆ పిల్ల. రెండుమూడుసార్లు అట్లానే జరిగేటప్పటికి అందరు పిల్లలూ చేరి ఏమిటో చూపమన్నారు. ఏమో కురుపులనీ, దెబ్బలనీ, చెపితే నమ్మక చీరె బలవంతంగా తొలగించి చూశాను. ఎర్రని పెద్ద మచ్చ కనబడ్డ''దని నా భార్య చెప్పి ఒకటే నవ్వింది.

కొన్నాళ్ళ తరవాత నాలుగురోజులు మజ్జిగకి రాలేదు. ఏమా అనుకున్నాము. బావి దగ్గిర నా భార్యకి తలకి కట్టు కట్టుకుని దుర్గమ్మ, కనపడి, పిలిచినా రాకుండా వెళ్ళిపోయింది. రెండురోజుల తరవాత ఆ కట్టుతో వొచ్చింది మామూలుగా!

"రావటంలేదేం? దుర్గమ్మా!'' అన్నాను.

"నవ్వి "కట్లు కట్టుకున్నానుగా!'' అంది.

తమాషాకి కట్టుకుందనుకున్నాను.

"మరి విప్పందే వొచ్చావేం?''

"విప్పిందాకావుంటే, మజ్జిగలేక ఈ లోపున కాకచేసి చస్తామని భయమేసింది, అదిగాక అన్నంలోకి ఇంకేం గతిలేదు.''

"ఆ కట్టు తియ్యి''

"అమ్మా! ఆశే!''

"ఏముంది ?''

"రత్నాలన్నీ వొలికిపోవూ ?''

"నేను రెండేరుకుంటాను.''

అని చప్పున కట్టు లాగేశాను. బిత్తరపోయింది, ఆ మనిషి. రెండు బుగ్గలమీదా, రెండు వరసలుపళ్ళు దిగపడ్డ గంట్లున్నాయి. కళ్ళవెంట నీళ్ళు పెట్టుకుంటో కొంగు ముఖంమీద కప్పుకుని దుర్గమ్మ పారిపోయింది. ఆ గాయం చూస్తే నాకు భయం, జాలి, ఆశ్చర్యం, ఇన్ని కలిగాయి పొద్దున్న చూడలా, వాడే రత్తయ్య, ఆమె మొగుడు. వాణ్ణి నేను మొదటినించీ యెరుగుదును. చిన్నప్పుడు వాణ్ణి పిచ్చిరత్తయ్య అనే వాళ్ళం. ముంగి, చిన్నప్పుడు కూడా ఆటలాడడు, నవ్వడు, గంతులెయ్యడు. గుడ్ల గూబలాగు చూస్తో కూచుంటాడు. వాణ్ణి చూసి అందరికీ అసహ్యం, ఏదో మురికిగా కనపడేవాడు. పెద్దయినాక మే మెవరం వాడితో మాట్లాడ్డం మానేశాము. వాడూ ఒకరితో మాట్లాడడు, ఒకరి జోలికిరాడు. పనిచెయ్యడు. అట్లా కూచుంటాడు చుట్ట కాలుస్తో.

వాడీ ప్రకారం, ఆ పిట్టలాగుండే దుర్గమ్మను, ఎందుకు బాధించాలా అని ఆలోచించాను. వాడేనా? వాడుకాక ఇంకెవడు? దుర్గమ్మ వంటి భార్య వుండడం అధికమైన

అదృష్టం. అతనికి క్రోధం తెప్పిస్తుందని అనుకోడం కూడా పాపకరమైన విషయం. దుర్గమ్మనే అడుగుదా మనుకున్నాను. కాని అంతవరకు నా భార్య వెనకనుంచుని పరిహాసాలేగాని, ఎన్నడూ నేనా పిల్లతో సరిగా మాట్లాడలేదు. అందుకని నా భార్యనే అడగమన్నాను.

ఒకరోజు దుర్గమ్మ తండ్రి వాళ్ళ వూరునుంచి దుర్గమ్మని చూడ్డానికి వొచ్చి మా నాన్నగారి దగ్గిరికి వొచ్చాడని తెలిసింది. మా నాన్నగారు మునసబూ, ఆ వూరికి పెద్దా. ఆయన మా నాన్నగారితో, తన కూతురికి పుట్టింటికి రావాలని వున్నదనీ, రత్తయ్య పంపడంలేదనీ చెప్పుకుని ఏడ్చాట్ట. తరవాత వారంరోజుల్లో రత్తయ్య పెళ్ళాన్ని కొడుతున్నాడని పుకారుపడ్డది. నాకెందుకో ఆ పిల్లసంగతి మొదటినుంచి నా స్వంత వ్యవహారంగా కనపడేది. పుకారు ప్రబలమయింది. నాకు దుర్గమ్మ కనపట్టంలే. నాకు జాలేసి ఆ పుకారు ఎట్లా వొచ్చిందని విచారిస్తే, రత్తయ్య ఇంటి పక్కనవున్న నాగన్న పుట్టించాడని తెలిసి వాణ్ణి దబాయించాను. వాడు రుజువు చేస్తానన్నాడు. మర్నాడు తెల్లారకట్ట ఒచ్చి, నన్ను లేపి రత్తయ్య ఇంటిపక్కన నుంచో పెట్టాడు. లోపల్నించి జాలిగా మూలుగు వినపడుతోంది. క్రమంగా పెద్దదై ఏడుపుగా మారింది. కానికోపంతో కేకలులేవు. మళ్ళీ విన్నాను. నేనో విధంగా అర్థం చేసుకున్నాను. పట్టరాని నవ్వు వొచ్చింది. నాగయ్య యేమిటంటాడు.

"ఏమిటా. అది కొట్టడంకాదు? నీ మొహం? నీకూ పెళ్ళిగానీ, ఆ మూలుగు అర్థమౌతుంది. ఇట్లాంటి వెధవ పుకార్లు పుట్టించకు. తన్నేను." అని వాణ్ణో తోపుతోసి ఇంటికి వొచ్చి నిద్రపోయినాను. కాని దుర్గమ్మ వొంటిమీద చూచిన గాయాలూ, ఆ పిల్ల కళ్ళల్లో చూసిన బాధ నా మనసుని కలవరపెట్టి, ప్రశ్న లడుగుతోనే వున్నాయి.

వారంరోజుల్లో దుర్గమ్మ మా ఇంటికి వొచ్చింది. అన్నాళ్ళు ఎందుకు రాలేదంటే జవాబు చెప్పలేదు. అప్పుడు నేనూ నా భార్య కలిసి అడిగాము. నిన్ను రత్తయ్య కొడతాడా?" అని. కొడుతోవుంటే, వాడు మానేటట్టు చేస్తానన్నాను. ఆ మాటలకి చెప్పరాని భయమూ, సిగ్గూ కలిగి దుర్గమ్మ 'లేదు లే'దని, ఏదో వికారంగా అని వూరుకుంది. ఎంత అడిగినా చెప్పలేదు. అటు తరువాత దుర్గమ్మను చూసినప్పుడల్లా నవ్వొచ్చేది, 'వాళ్ళిద్దరు సరసాలు అంత తీవ్రంగా వుంటాయిగావును అనుకున్నాము. "ఏం దుర్గమ్మా! ఎక్కడన్నా కొత్త మచ్చలు!" అని మొదట్లో నా భార్యా తరవాత నేనూ అనడం మామూలయింది.

నా భార్య ప్రసవానికి పుట్టింటికి వెళ్ళింది.

ఒక సాయింత్రం మా దొడ్లో దుర్గమ్మ గోంగూర కోసుకుంటూ వుండగా నేనక్కడికి వెళ్ళడం తటస్థించింది. దడి దగ్గరగా తెల్లవి పచ్చవీ, చంద్రకాంత పూలు వికసించాయి. ఎండలో వొదిలిన గోగుపూలు సాయంత్రపు గాలిలో ప్రాణాల్ని నింపుకొంటున్నాయి. కొట్టం ముందు కట్టిన ఆవులు నన్ను చూసి మెడలు చాస్తున్నాయి. ఉండుండి అంబా అని పిలుపు వినపడుతోంది. రాత్రి శాంతి అప్పుడే భూమిని ఆవరించింది. దుర్గమ్మ వొక్కతా

గోగుచెట్ల నడుమ, దిగులుగానుంచుని ఒక్కొక్క ఆకే వొళ్ళో వేసుకుంటోంది. నా హృదయంలో అపరిమితమైన దిగులు ఆవరించింది. ఆమె దగ్గరికివెళ్ళి.

"ఏం కొత్తమచ్చలు లేవూ?" అన్నాను.

సిగ్గుపడక, చిన్న నవ్వుతో "లేవండీ" అంది.

నా మనసులో కొత్త వికారం వుదయించింది. భార్య ఇంట్లో లేక పోవడమే కారనమనుకుంటూ, ఇంకా దగ్గిరగా అడుగువేసి, కొంటెగా, "కొత్త మచ్చలు లేనేలేవా?" అన్నాను మళ్ళీ.

"ఉంటే, కనపడవూ" అంది ధైర్యంగా.

"కనపడనిచోట్ల వున్నాయా?"

కళ్ళూ తలా తిప్పేసింది. ఆ నిమిషాన ఆ పిల్లమీద నిష్కారణమైన జాలీ, వున్నతమైన ప్రేమా కలిగాయి. ఆ చూపులో యితరుల సహాయం అడిగే జాలివుంది, నేను చెయ్యగల సహాయం ఒక్కటే కనపడ్డది నాకు. ఆ సమయాన ప్రేమకీ, కామానికీ, జాలికీ ఎంత సన్నిహితమో! మోకాళ్ళ వరకు ఎగదీసికట్టిన ఆమె చీరా, రొమ్ముని దాచడానికి శ్రమపడే ఆ రవిక, గాలిలో వూగుతున్న ఆమెజుట్టూ, నన్ను వెళ్ళి పోనీక ఆటంక పెట్టాయి. ఈ గోంగూర ఒక్కొక్క ఆకే కోసి, ఏరి, వొండి, ఆ చీకటి బూజు యింట్లో ఆ మూల ఆ ముంగి వెధవకి తినిపిస్తుంది. ఒక్క ఆకన్నా మిగల్చక తిని, ఈమె వంక తలెత్తి చూడక లేచిపోతాడు వాడు. నా హృదయంలోని ఆ కరుణాభావాన్ని భరించలేక పోయినాను. ఎట్లా సంతోషమివ్వగలను, ఆ బేలహృదయానికి? "మచ్చలేవి? చూడనీ" అని ఆమె బుజంమీది రవికను పక్కగ లాగాను. దుర్గమ్మ మెల్లగా నా వేళ్ళను తొలగించి మళ్ళా కప్పుకున్నది. అదే పట్టుదలతో రెండోచేతి పక్కన చూశాను.

అక్కడో పెద్ద మచ్చ వుంది. ఇంకా కొంచెం కిందగా యెత్తుగా మొదలు పెట్టెచోట ఇంకో మచ్చ వుంది. "పాపం, దుర్గమ్మా!" అని ఆమె తలని నా రొమ్ముకి అద్దుకున్నాను.

"ఎందుకు నా మచ్చలజోలి నీకు? ఎప్పుడూ నవ్వుతావు? వొళ్ళంతా అవే." అని మోకాలిమీద చీరెతీసి చూపింది. నేను చప్పున యింకా పైకి లాగి "ఇంకా లేవా?" అన్నాను. తలయెత్తి నావంక తెల్లబోయి చూస్తో నుంచుంది. ఎర్రని పడమటికాంతి ఆమె కళ్ళమీద మెరిసింది. నేను ఆమె బుజాన్ని పట్టుకుని వొంచబోయినాను. అప్పుడు కలిగింది జ్ఞానం ఆ అమాయకపు కళ్ళల్లో. భయంతో-వొణుకుతో-ఆ చిన్న మొహం-కాలిపోతున్న ఆ చిన్న మొహం-చెప్పలేను ఆ బాధ. మెడకాయ తెగుతున్న కోడి కళ్ళలోకి వచ్చే చూపు-

"నీకు చెల్లెల్ని, అన్నయ్యా, కొరక్కు-ఆ పని తగదు నీకు. నన్ను కొరక్కు నీకు ఆ బుద్ధికూడదు. నీ కాళ్ళు పట్టుకుంటా, కొరక్కు" అని సన్నగా కీచుమని అరిచింది.

నా మోహం పటాపంచలయింది. భరించలేని సిగ్గుతో, జాలితో, ఆశ్చర్యంతో వెళ్ళిపోయినాను. నామీద, నా కామంమీద, పరమ అసహ్యాం కలిగింది. ఆనాటినించి ఇంతవరకు పరాయి ఆడదాన్ని తాకలేదు. ఆచూపు నన్ను దయ్యంవలె వెంట తరుముతోంది. ఆ కళ్ళు, దీనమైన ఆ కళ్ళు-ఎవరితోను చెప్పుకోలేని బాధతో కుంగిపోయిన, ఆ పాపలు, రక్తధారలు కార్చిన ఆ పాపలు-బొగ్గయిపోతున్నాయి. తననే కాకుండా, లోకాన్నంతా నాకు చెల్లెళ్ళని చేసింది. దుర్గమ్మ తల్లి కాలిపోతోంది.

ఆలోచించాను, కొరకవొద్దని అరిచిందేమిటి? ప్రేమ అన్నా, లాలన అన్నా, దుర్గమ్మకి కొరకడంతో ప్రారంభమని అభిప్రాయం. వాడూ ఆ రత్తయ్య కారణం. వాణ్ణి వెళ్ళి "ఇదేం, రోగంరా!" అని తందామనుకున్నాను. కాని నాకెట్లా తెలిసిందని వాడనుమాన పడడా? వాడి భార్యమీద అట్లాంటి కోర్కెపడి, పైగా వాణ్ణి యామని తన్నను? ఏం చెయ్యను? దుర్గమ్మని వొచ్చేసి మా ఇంటో వుండమంటే, పారిపొమ్మంటే, లేక నేను యక్కడన్నా ఆమెని కాపరం పెడితే-ఇట్లాంటి చాతకాని ఆలోచనల్ని చూసి నేనే నవ్వుకున్నాను.

దుర్గమ్మ మా యింటికి ఇంకా రాలేదు. ఒక్కసారి ఆమెతో మాట్లాడలని వుంది. నా భార్య నెల రోజులయితరవాత వచ్చింది పుట్టింటినించి. రాగానే మా చాత కబురంపి పిలిపించాను దుర్గమ్మని.

"దుర్గమ్మ! రత్తయ్య రాక్షసి, నువ్వా బాధలు పడలేవు. ఎక్కడికన్నా వెళ్ళు. నేను సహాయం చేస్తాను.

"నేనా? ఎక్కడికన్నా వెళ్ళనా? సంసారం వొదులుకుని! మంచి మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. నేనెందుకు వెళ్ళాలి?" అని ఒక్క విసురున వెళ్ళిపోయింది.

నాకు దుర్గమ్మ మీద కోపం వచ్చింది. సహాయం చెయ్యకపోతే యిదీ! కాని నేను ప్రయత్నించిన దుర్మార్గమూ ఆమె విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకున్న సమాచారమూ చక్కగా మరచిపోయినాను.

రత్తయ్యమీద వూరంతా పుకార్లుగా వున్నాయి. అతనికి పిచ్చెత్తిందంటున్నారు కొందరు. ఇద్దరు ముగ్గురు ఈడిగ ఆడవాళ్ళని వెంబడించి బలవంతంచేసి పట్టుకుని కరవబోతే, దొంగ అనుకుని తన్నారుట. దుర్గమ్మ రెండుసార్లు ఇంటోంచి పారిపోతే వూరి వాళ్ళు లాక్కొచ్చి దిగడ్డారు. ఈ సంగతులన్నీ వింటున్నా నేను జోక్యం కలగచేసుకోలేదు. నాకేం? ఆడది తృణీకరించిం తరువాత మళ్ళీ ఆమె క్షేమం కనుక్కుంటానా? అని అభిమానపడ్డాను.

ఒకరోజు రాత్రి నా పడకగది తలుపు కొట్టారు యేవరో. తెరిస్తే లోపలికి వొచ్చింది. దుర్గమ్మ. నా భార్య పందిరిపట్టె మంచంమీద చామంతి పూలతో, పట్టు దిండుమీద తల

పెట్టుకుని నిద్రపోతోంది. నేను కుర్చీలో పడుకుని, పతివ్రతల కథలు చదువుకుంటున్నాను. కొత్తగా పుట్టిన మా పాప వాడి అమ్మమ్మ యిచ్చిన వుయ్యాలతొట్టెలో పడుకుని, దీపం కేసి చేతులు జాచి వూకొడుతున్నాడు. సాంబ్రాణి వొత్తులు కొన వరకూ వెలుగుతున్నాయి. మా గదినీ, మాసౌభాగ్యాన్నీ గావును చూస్తోనుంచుంది. దుర్గమ్మ.

"ఈ రాత్రికి, మీ యింటో.... ఆ వసారాలో.... యెక్కడైనా సరే పడుకోనియ్యండి" అంది కష్టంగా.

కారణం తెలుసుకోవాలనే ప్రబలమైన నా కోర్కెని దిగమింగుకుని,

"దానికేం? పడుకో. మీ ఇంటో వీలులేదా?" అన్నాను. గుడ్ల నీళ్ళు కుక్కుకుని మాట్లాడలేదు. వరండాలో మంచం జంపకానా వేసి పడుకోమన్నాను. నా వెంటవొచ్చి మంచంమీద కూచుని వెళ్ళబొయ్యే నా చెయ్యి పట్టుకుని, కళ్ళనద్దుకుని వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. కాని ఏమీ మాట్లాడదు, ఎంత అడిగినా-"నిర్భాగ్యురాలిని, నా సంగతెందుకు -వెళ్ళిపడుకోండి" అంటుంది. యేం చెయ్యను?

జీవితంలోని దురదృష్టవంతులు. మన పక్కనే వుంటారు. మనలోనే, స్నేహంగా తిరుగుతో వుంటారు. బాధపడుతో గాయాలు పడుతో, మన కళ్ళయెదుటనే ఆకాల మృత్యువువేపు నడుస్తోవుంటారు, మనం గుర్తించం. గుర్తించినా, మన ఆనందంలోంచి తప్పుకుని వాళ్ళకోసం చెయ్యి చాచము. చాచినా, సహాయాన్ని తీసుకోరు. సహాయం చెయ్యలేము. నిస్సహాయులం. సహాయం తీసుకోడం వారిచాతకాదు. దౌర్భాగ్యులు, నిస్సహాయులు, విచిత్రమైన లోకం-భయంకరమైన జీవితం-

"నేను కష్టపెట్టి, నలగకొట్టతలుచుకొన్న వాళ్ళకి నువ్వా, ఓరి అల్పుడా, నువ్వా సహాయం చేసేది! కానీ!" అని మొహాన నవ్వి నట్టుంటుంది, యెవరో రాక్షసి!

తెల్లవారి నేను లేచేముందే వెళ్ళిపోయింది.

రెండు రోజుల తరవాత ఒకనాటి మధ్యాన్నం, నేను వసారాలో పడుకుని అబ్బాయిని గిలిగింతలు పెట్టి నవ్విస్తూ వుండగా, దుర్గమ్మ వొచ్చి మంచం ప్రక్కన కూచుంది.

"అన్నయ్యా! ఆనాడు నన్నెక్కడికన్నా పొమ్మన్నారే! పోతాను. ఎక్కడికి పోను?"

అన్నా నన్నమాటేగాని ఎక్కడికి పంపను?

"మీ అమ్మ దగ్గిరికో, అన్నయ్య దగ్గిరికో వెళ్ళకూడదా?"

"అయింది. మళ్ళీ లాక్కొచ్చాడు."

మాయింటో వుండమనడానికి ధైర్యంలేదు. రత్తయ్య వొచ్చి గోల చేస్తే మా నాయన వొప్పుకోడు. నేను మాత్రం అపవాదు పడగలనా?

"ఎక్కడన్నా నేను వుంచుతాను, ఈ వూళ్ళో."

"బతకనీడు."

ఇంకేం చెయ్యను?

ఆలోచించాను. యేమీ తోచలేదు. ఎందుకు నన్నిట్లా బాధపెడుతుంది! పోదేమో అనిపించింది. ఆమె బట్టలూ, వొళ్ళూ, భరించలేని వాసన వేస్తున్నాయి. నా పిల్లవాడి కెక్కడ పట్టుకుంటుందో ఆమెనించి రోగం.

"సరేలే, చూస్తాలే, దుర్గమ్మా వెళ్ళు."

కాళ్ళీడ్చుకుంటో వెళ్ళింది. అప్పుడన్నా నా కర్థం కాలేదు, ఆమె బాధ బరువు.

తెల్లవారేటప్పటికి చచ్చివుంది. రాత్రంతా ఆమె కేకలు మూలుగులు విన్నవాళ్ళే అంతా, ఒక్కరూ కదల్లేదు. కిటికీలూ, తలుపులూ, చెవులూ, మనసులూ, బిగించుకుని హాయిగా పడుకున్నారు. ఏం జరిగిందో ఎవరికన్నా తెలుస్తుందా? ఎవరు చెపుతారు? వాడా? వాడేమి చెప్పడు. చెప్పినా అబద్ధాలు. ఆ కాలిపోయిన పెదిమలు యిదివరకు చెప్పలేదు. ఇంక చెప్పవు.

◆ ◆ ◆

రచనాకాలం : 1927

ప్రచురణ : (చలంకథలు 1వ సంపుటి), దేశీప్రచురణలు